

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

Má tak zvaný mimoknihovní vlastník tabulární nemovitosti exseindanční žalobu podle § 37 ex. ř. proti exekuci, jež se vede proti formálnímu vlastníku nemovitosti?

Z důvodů odvolací instance: »Podle § 431 ob. zák. obč. platí zásada, že k nabytí práva vlastnického je třeba vkladu (intabulace) práva vlastnického. Naturální vlastnictví nelze uplatňovati proti třetím osobám, jež nabyly práva vlastnického bezelstně. I v případech nucené dražby nabývá vydražitel práva vlastnického proti naturálnímu vlastníku (vyjma případu bezelstného vydražitele — § 170 č. 5 ex. ř.).

Podle § 440 ob. zák. obč. připadá právo vlastnické, byla-li tatáž věc nemovitá postoupena několika osobám, tomu, kdo dříve žádal za vklad práva vlastnického. Tento předpis platí, i když nabyvatel věděl, že postoupená věc byla dříve ponechána jiné osobě (vyjma případy zlého úmyslu).

Z těchto předpisů vysvítá, že mimoknihovní nabyvatel nemovitosti není jejím vlastníkem.

V tomto směru bylo odvolání strany žalující jako bezdůvodné zamítnouti.

Naproti tomu má odvolací instance za to, že naturální vlastník nemovitostí je k žalobě podle § 37 ex. ř. a § 170/5 ex. ř. oprávněn k odporu proti exekuci z důvodu naturálního vlastnictví k pozemkům, z těchto úvah:

1. zásadně vede se exekuce jen na jmění dlužníkovu. V zájmu rychlého uspokojení věřitelů ustanovuje zákon, že otázka, zda některé právo patří k jmění dlužníkovu, má býti řešena podle zevních příznaků. Při movitých věcech rozhoduje držení věci; při nemovitostech zápis práva vlastnického do pozemkové knihy.

2. Jako právo, jež nedopouští výkonu exekuce, pokládá se v praxi soudní každé zcizení věcí dlužníkem, jestliže takové zcizení se jeví jako bezprávi proti žalobci. I praxe nepochybuje, že pouhá držba pokládá se za právo, jež »nedopouští výkonu exekuce«. Jak při movitých věcech, tak i při hypotekárních pohledávkách platí zásada, že nabytí práva zástavního cestou exekuce nepožívá právní ochrany. Pozemková kniha má pouze podporovati bezpečnost právního jednání, ne však poskytnouti straně vymáhající možnost, sáhnouti na práva, jež nenáleží k jmění dlužníkovu.

3. V řízení pozůstalostním netvoří takové nemovitosti předmět pozůstalostního jednání. Pozůstalostní soud má z úřední moci přihlížeti k opravě pozemkové knihy.

4. I se stanoviska konkursního práva (§ 21 konk. ř.) má se za to, že takové nemovitosti nejsou předmětem konkursní podstaty,

jestliže tyto pozemky byly odevzdány mimoknihovnímu nabyvateli s listinou k intabulaci způsobitou. (Bartsch-Pollak: konkursní řád str. 164 a Jäger: konkursní právo k § 17, sv. 1., str. 298, pozn. 11.)

5. Konečně znamenala taková exekuce nepochybně bezdůvodné obohacení jak hypotekárního věřitele (žalované strany), tak i dlužníka.

Z těchto úvah má odvolací instance za to, že naturální vlastnictví k pozemkům je dostatečným důvodem odporu proti exekuci, vedené věřiteli knihovního vlastníka nemovitostí.

Z důvodů třetí instance: »Rozhodnutím, že také právo mimoknihovního nabyvatele a uživatele nemovitosti jest právem, které činí nepřipustnou exekuci proti knihovnímu vlastníku, ocitl se odvolací soud v rozporu s ustálenou judikaturou, došlo výrazu zvláště v plenárním rozhodnutí nejvyš. soudu ve Vídni ze dne 28. října 1903, kn. jud. č. 186 Gl. U.: 4359 a ve zdejší rozhodnutí z 25. ledna 1921 č. 892 Sb. n. s. — Podle § 37 ex. ř. může se třetí osoba bránit proti exekuci jenom, přísluší-li jí již právo na věc, která jest předmětem exekuce, nikoli, jestliže má jenom obligační nárok na zřízení takového práva. Jelikož se vlastnictví k nemovitosti nabývá a pozbývá teprve zápisem v knize pozemkové, jest smlouva ujednaná za účelem převodu vlastnictví před knihovním provedením, které platí za skutečné odevzdání, pouhým titulem k nabytí práva vlastnického (§ 425 obč. zák.), tedy obligačním nárokem, jenž nezakládá nároku na vyloučení nemovitosti z exekuce, vedené proti knihovnímu vlastníku. Lichou jest námitka, že exekucí má býti postižen majetek jenom dlužníkův, neboť jádro sporu spočívá právě v tom, zda nemovitost, smlouvou již zcizená, ale knihovně ještě zciziteli připsaná, náleží s hlediska právního do majetku zcizitelova či nabyvatelova. Vzhledem k ustanovení § 440 obč. zák., že přenechá-li vlastník nemovitost několika osobám, přejde vlastnictví na onu, která dříve zažádala o knihovní zápis, musí býti taková nemovitost pokládána za majetek zcizitele tak dlouho, dokud není jeho vlastnické právo v knize pozemkové vymazáno, neboť do té doby může s nemovitostí nakládati bez ohledu na dřívější zcizení s právním účinkem, a mimoknihovní nabyvatel nemůže mu v tom bránit ani poznámkou spornosti podle §§ 61 a násl. kn. zák. — Podotknouti dlužno, že nejde-li o podvod, nezáleží při tom vůbec na tom, zda nový knihovní nabyvatel věděl o dřívějším mimoknihovním zcizení, neboť § 440 obč. zák. nerozeznává v té příčině. I v tomto směru jest judikatura ustálena, jak dokazují rozhodnutí nejv. soudu ve Vídni ze dne 23. X. 1873 rept. nál. čís. 59, Gl. U. 5114, a zdejší rozhodnutí č. 980 Sb. n. s.

Když odvolací soud pokládá také pouhou držbu za právo, nedopouštějící výkon exekuce, má na mysli patrně držbu kvalifikovanou podle § 372 obč. zák., ale i ta musí ustoupiti vlastnickému právu dlužníkovu. Další zásada, na niž poukazuje odvolací soud, že při hypotekárních pohledávkách exekučně nabyté právo zá-

stavní nepožívá právní ochrany — správně, není chráněno důvěrou v knihu pozemkovou, — jest uznána podle judikátu ze dne 13. ledna 1909 č. 188 Gl. U. 4449 právě jenom pro zaplacené, ale knihovně ještě váznoucí hypotéky a nemůže býti vzhledem k imperativním předpisům §§ 431, 440 a 444 obč. zák. rozšiřována na zcizená již, ale knihovně ještě nevymazaná práva vlastnická. Že zemřelým vlastníkem již zcizené a odevzdané, ale knihovně mu ještě nepřipsané nemovitosti nejsou předmětem pozůstalostního řízení, jest sice pravda, nemá však příčinu v tom, že by knihovní stav neměl významu, nýbrž poněvadž vlastnictví nemůže býti uplatněno proti obligačnímu nároku mimoknihovního nabyvatele. Pro práva nabytá na tyto nemovitosti třetími osobami exekucí vedenou proti zemřelému dlužníku, nelze z oné skutečnosti nic dovozovat. Co platí o takových nemovitostech podle s p e c i e l n í c h pravidel konkursního řízení, jest pro posouzení sporné otázky nerozhodno. Námitka, že by provedení exekuce vedlo k bezdůvodnému obohacení hypotekárního věřitele a dlužníka, nemůže býti v této své obecnosti uznána za správnou, jak tomu jest v souzeném případě, nelze pro nedostatek skutkových zjištění vůbec posouditi«.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 8. III. 1930 RII 62/30.) Dr. Eisinger.

Rozhodčí soud povolaný podle honebního zákona pro Slezsko k rozhodování o škodě způsobené zvěří v honbišti, není oprávněn rozhodovati o škodě způsobené zvěří v ohražené školce, poněvadž tato k honbišti nepatří.

O d ů v o d n ě n í r o z s u d k u n e j v y š š í h o s o u d u. Dovolatel, domáhaje se zrušení nálezu honebního soudu rozhodčího, jímž byl jako držitel obecní honitby v K. uznán povinným nahraditi žalovanému za škody mu v jeho ovocné školce zvěří způsobené částku 10.314 Kč 75 h, uvedl pro požadované zrušení rozhodčího nálezu kromě důvodů uvedených v § 595 čís. 2. a 6. čr.s., které nižšími soudy za opodstatněné uznány nebyly (což dovolatel v odpor nebere), také to, že rozhodčí soud nebyl oprávněn rozhodovati o škodě, k náhradě mu uložené (list čís. 9). Neoprávněnost rozhodčího soudu, rozhodovati o požadované škodě, dovozoval dovolatel z toho, že poškozená ovocná školka žalovaného je trvale a úplně, a to tak ohražena, že, vyjímaje nahodilé případy, nemůže srstnatá zvěř ani dovnitř vnikati ani sem tam přebíhati (§ 8 písm. c) honebního zákona pro Slezsko ze dne 13. ledna 1903 čís. 42 z. z.) a že následkem toho poškozená školka k jeho — dovolatelovu — honebnímu okrsku nepatří. Uplatňuje toto jako důvod proti nálezu rozhodčího soudu, dovolatel, i když nikoliv doslovně, tedy nepochybně podle smyslu